

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1943. január 23.
Csihás Benő u. 3. III. évfolyam, 18. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Deák Leó dr. Ujvidék főispánja

Sztalingrád birtokáért folyik a világ legnagyobb csatája

Emberfeletti ellenállást tanusítanak a német védők az ellenség vad támadásaival szemben – A keleti arcvonal minden szakaszán folynak a harcok

Egy bekerített kisebb magyar csapatot átvágta magát a szovjet állásokon

Afrikában megsemmisítették a francia idegenlégió egyik hadosztályát – A tengely fontos állásokat foglalt el Tuniszban – Tripoliszt kiűritették

A honvédezerkar főnöke szombaton este adta ki 40. sz. hadijelentését. A hadijelentés szerint az elmúlt hét folyamán csapataink tovább folytatták a mozgó háboru keretein belül tervszerű hadműveleteiket. A Szovjet a harcok során súlyos veszteségeket szenvedett.

A hadijelentés kiegészítéseként katonai helyről a következőket közölték: A bolsevisták január 12-én megindított tömegtámadása az elmúlt héten is tartott. Az ellenség igen nagy veszteségeket szenvedett, ami elég volt ahhoz, hogy a támadó hadműveleteket lefékezze.

A Szovjet súlyos utánpótlási nehézségekkel küzd. Csapataink azonban előbb felkészültek a mozgó harcra és utánpótlásuk akadálytalanul folyik.

Kitértek katonai helyen azokra az ellenséges híradásokra is, amelyek a veszteségekre vonatkoznak. Olyan híreket terjesztett az ellenség, hogy nagyobb csapatteket kerítettek be a harcok során. Kállay miniszterelnök a MÉP értekezletén már válaszolt ezekre a híresztelésekre és azokat megcáfolta. Az tény, hogy a harcok során kisebb csapatteket bekerített a szovjet, de ezek átvágták magukat az ellenség vonalán és csatlakoztak a csapat zöméhez.

Megemlékeztek arról is illetékes helyen, hogy mint a hadijelentés is mondta, a veszteségek súlyosabbak, mint az előző hadműveletekben. Ez természetes is, mert a magyar csapatok most nagy támadást hárítottak el.

A szovjet sajtó felfújta a magyar veszteségeket és csillagászati számokat közölt. Azt állította, hogy sok a fogoly és nagy a zsákmány. Le kell szögezni azonban azt a tényállást, hogy a hadsereg parancsnoka csak azt állapította meg, hogy a vesztesé-

gek súlyosak, de nem olyan súlyosak, mint ahogy az ellenség állítja. Moszkva, London és Kujbisev rádióiban csak a propagandát szolgálják.

Keleten változatlanul súlyos csaták folynak. A harcok hevesége Sztalingrádnál kulminál. A Szovjet itt vad támadásokat intéz a körülzárt német védők állásai ellen. Hihetetlen mennyiségű páncélossal és nagyszámu gyalogsági kötelékekkel támad állandóan. A német védők emberfeletti erőfeszítéseket tesznek állásaik megvédelmezése érdekében.

Harci éposznak nevezi a német sajtó ezt a küzdelmet. A város védőit az egész német nép a szívébe zárta. Olyan bátorsággal, olyan kitartással és olyan haláltmegvetéssel küzdenek ezek a csapatok, hogy erre ezideig még nem volt példa a háboru történelmében.

A Szovjet az egész keleti arcvonalon az ember és az anyag kíméletlen bevetésével igyekszik elérni kitűzött célját. Ezekben a támadásokban azonban mérhetetlen veszteségeket szenved anélkül, hogy célját csak megközelítette volna. A kezdé-

ti sikereket nem tudja kihasználni, mert ereje szétszóródik és felmorzsolódik, akár milyen nagy is, a heves elhárító tüzből. A németek minden talpalatnyi helyet vérrrel védnek meg.

Ilyen irtózatossá erejű támadások még nem voltak soha. Sztalin parancsa szerint a szovjet katonának az utolsó lehetőségi és az utolsó golyóig kell harcolnia. Sztalin még mindig azt reméli, hogy Németországba jut, s lerohanja egész Európát.

A Német Tájékoztató Iroda jelentése szerint a német csapatok január 22-én visszaverték a Kaukázus nyugati részén indított bolsevista támadásokat. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

A front keleti részén a német csapatok hadműveletét tervszerűen folynak. A Don vidékén nagyobb harcok folytak. Az ellenség páncélos haderőkkel indított támadást a német vonalak ellen. A támadás meg hiúsult.

Egy páncélos hadosztály megsemmisített egy ellenséges erőcsoportot és sok fegyvert zsákmányolt.

Egy másik helyen bekerítették az ellenséget és szétmorzsolták.

Sztalingrád védői hősiességgel küzdenek az ellenséges tulerővel szemben. Ezen a szakaszon husz páncélost megsemmisítettek. Az Ilmen tótól délkeletre német rohamcsapatok több harcierődöt foglaltak el. A Ladoga tótól délre elhárították az ellenség támadásait.

A szombaton délután kiadott 973. sz. olasz hadijelentés a következőket mondja: Tripoliszt déli részén a szembenálló gépesített osztagok folytatták a harcokat. A súlyos csatákba a léghaderő is beavatkozott.

Az előző napi heves harcok után a tengelycsapatok kiűritették Tripoliszt. Egy légvédelmi üteg egy amerikai gépet lelőtt. Január 23-án Bonne kikötőjét bombázták az olasz gépek. A ledobott bombák tüzekeket okoztak. Később torpedóvető repülőgépek három gőzöst telibe találtak. Kettő ezek közül elsüllyedt, egy súlyosan megrongálódott.

A Földközi tengeren az olasz tengeralattjárók két hajót megtorpedóztak. A Sirakuza tartományban az ellenség bombázta Ispicát, Pashinot és Notot. A ledobott bombák három embert megöltek.

A Dagens Nyheter szerint Angliában nem tekintik kielégítőnek az északafrikai helyzetet. A tengely csapatai értékes területeket foglaltak el és uralják a tengerpartot is. A tengelycsapatoknak nagyobb mozgási szabadságuk van, mint az angol-szászoknak. Az eredmény elérésében nagyban akadályozza az angolokat a politikai helyzet. Sok helyen nagy az élelmiszer és a ruhahiány. A rongálások is mindennapiak és a rémhírterjesztők a belső front gyengülésén dolgoznak.

Tüzérségi állás Észak-Norvégiában

Ma rádióműsor - Ára 20 fillér

Ismét új szakaszba érkeztek keleten a harcok

A Szovjet kényszerből indította meg hatalmas offenzíváját, de nem sikerült szétzuznia a német védelmet

A Német Távirati Iroda katonai munkatársa tüzetes vizsgálat tárgyává teszi a keleti arcvonal helyzetét és arra a megállapításra jut, hogy a Szovjet támadó erőfeszítése és céljai elérése érdekében tanúsított elkeseredett elszántsága nem az ellenséges hadvezetés szabad kezdeményezéséből, hanem vaskényszerből származik.

Ezután a következőket írja: Ha az ellenség még egyáltalán eredményt érhet el, úgy időpontul csak a mostani telet választhatja. A fő ellátási területeitől és szénvidékétől megfosztott Szovjetunió az elmúlt év őszén kényszerű szükségből a „most vagy soha” választás elé került. Ez egyúttal azt jelentette, hogy most még egész meglévő haderejét harcra kell vetnie, és pedig azokon a pontokon, ahonnan stratégiai céljainak elérése, a Don-kanyarulatnak és Ukrajnának visszafoglalása a leggyorsabb eredménnyel kecsegtethet. A német és szövetséges csapatoknak 1942 nyarán elért eredményei a szovjet hadvezetést kényszer-döntés elé állították.

A Szovjet támadási terveiben az a célkitűzés is szerepelt, hogy minden erőnek és anyagnak felülmulhatatlan tömegekben való bevetésével megsemmisítsék az európai védelmet. A két hónapja tartó téli csatából már le lehet vonni bizonyos következtetéseket, tekintet nélkül a változatos harcokban még esetleg bekövetkező arcvonalváltásokra.

Az új Európa fegyverei által megteremtett Rét tény változatlanul fennáll: 1. Azokkal az erőfeszítésekkel, amelyek felülmulják mindazt, amit egy állam hadigépezete valaha is támadás

céljára mozgósított, nem sikerült a német védelmet szétzuzni, mégkevésbé megsemmisíteni. 2. Ukrajna és a Donec-medence változatlanul a német és szövetséges csapatok kezén van, sőt a mostani harcok ettől a területtől jóval keletre zajlanak le. Ez annál figyelemreméltóbb, mert már most le lehet vonni azt a következtetést, hogy szovjet részről annyira felőrldnek az erők, hogy annak következményei nem maradhatnak majd el.

Ehhez jön még egy másik, eddig kevés figyelemre méltított szempont: A Kelet-európában született katona egész beállítottságának megfelelően jobb a védekezésben, mint a támadásban. A német katona kiválósága viszont jobban érvényesül a támadásban, mint a védekezésben. Ezeknek az alaptételeknek figyelembevételével könnyű arra következtetni, hogy a most folyó kemény és súlyos harcok ellenkező előjellel ismét új szakaszukba érkeznek, amikor a megfelelő előkészület befejezésekor német részről megadják az indulás jelét.

A birodalmi főváros katonai köreiből határozottan tartózkodnak a jövő tervek bármilyen érintésétől, de az az általános meggyőződés uralkodik, hogy a mostani szakaszt olyan időszak fogja követni, melyben ismét a tengelyé lesz Keleten a szó, új hadosztályokkal, új fegyverekkel, új tervek alapján.

Az időjárás egyébként az egész keleti arcvonalon ellentétben a múltéval — meglehetősen változékony. A Kaukázusban még mindig olvad. Sztalingrádnál 10 fokos hideget mérnek. Csak a középső szakaszon szállt a higanyszál mélyebbre. (MTI)

„Sztalin azt reméli, hogy eljut Németországba“

A szovjet tömegtámadás a bolsevizmus végét jelenti

Róma, január 23.

A Telegrapho főszerkesztője nagy cikkben foglalkozik a keleti harctéri helyzettel és azt írja, hogy a tömeges szovjet támadások a Szovjet végét jelentik. A német hadijelentéseket az ellenség nagyítóüveggel nézi, a Szovjet hadijelentéseiben pedig tuloz. Kétségtelen, hogy Sztalin nagy anyaggal rendelkezik és a harcok rendkívüli elkeseredettséggel folynak az arcvonalakon. Sztalin előírja, hogy a harcot az utolsó emberig és az utolsó kartácsig folytatni kell. Soha a tatár khán óta nem ostromolta még az ellenség ilyen erővel Európát. A bolsevisták célja a Donyec vidék és Ukrajna visszafoglalása. Sztalin reméli, hogy eljut Németországba. Nem mondott még most sem le álmáról, hogy lerohanja Európát.

Zuhanóbombázók sikeres éjszakai támadása angol hajókaraván ellen

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: A vezéri főhadiszállás részleteket közöl azokról a légitámadásokról, amelyeket északafrikai angol hajókaravánok ellen intéztek a német gépek. Január 21-én a német repülők egész napon át követték azt a karavánt, amely ellen az előző napokban már támadást intéztek. Este nyolc óra és éjfél között a német repülőketelék ismét támadást intézett a karaván szétszórt hajói ellen. Az ellenség biztosító egységei hiába kísérelték

meg tüzzel távoltartani a német gépeket, a zuhanóbombázók lecsaptak a szétszórtan és cikkcakkban haladó hajókra. Egy ezertonnás szállítóhajón robbanás keletkezett, majd tűz ütött ki. Negyedóra múlva a hajó elmerült. Ezen kívül kigyulladt egy ötezer tonnás gőzös is, de lángnyelvek csaptak fel több más hajón is. Az ellenség elködösítette a karavánt és ezzel megakadályozta a merész német és olasz zuhanóbombázók további támadásait.

Törökország semleges marad

Ankara, január 23.

Szaradzsoглу török miniszterelnök nyilatkozott egy újságíróknak. Nyilatkozatában a miniszterelnök kijelentette, hogy Törökország megővja semlegességét és ezen sem az északafrikai helyzet, sem pedig az európai háboru nem változtat. Egyetlen ok idézheti elő hadbalépését, s ez, ha egyes hatalmak megsértenék Törökország felségterületét.

KIEVBEN MEGNYILT A NÉMET TANITÓKÉPZŐ

Kiev, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: Kievben átadták rendeltetésének a német tanítóképző intézetet. A tanítóképzőnek 87 fiú és 49 leány növendéke van. A tanulók száma az iskolaévben 220-ra emelkedik. A tanítók közül 10 német tanár áll.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

PÉNTEK—KEDD

FÉRFIHÜSÉG

FŐSZEREPLŐK:

PÁGER ANTAL, BULLA ELMA, TOLNAY KLÁRI, AJTAI ANDOR, PETHES SÁNDOR.

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADÓ.

ÉLTUNT EGY AMERIKAI SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ VIZIREPULÓGÉP

Berlin, január 23.

Német Távirati Iroda: Egy nagy amerikai utasszállító vizirepülőgépet, amely Pearl Harbour—sanfranciscoi útvonalon közlekedett, 199 utassával eltűnt. Az utasok közül 10 tengerésziszt volt. A repülőgépről már 24 óra óta nem érkezett hír, s valószínű, hogy elveszett.

ARRESE SPANYOL PÁRTMINISZTER MÜNCHENBE UTAZOTT

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: Arrese spanyol pártminiszter egyheti németországi tartózkodása után elhagyta Berlint és Münchenbe utazott.

A DÉLAFRIKAI UNIO VESZTESÉGE

Fokváros, január 23.

A brit hírszolgálati iroda jelenti: Smuts t. bornok nyilatkozott a Délafrikai Unio veszteségeiről. Szerinte eddig Délafrikában elesett 175 európai tiszt, 866 európai legénység, továbbá 74 nem európai katona. Eltűnt 102 tiszt, 1098 európai katona és 1037 nem európai katona. Fogságba esett 796 európai tiszt, 1091 európai katona és 1561 nem európai katona.

IRÁNI CSENDŐROK SZOVJETNEK SZÁNT LŐSZERSZÁLLITMÁNYT TÁMADTAK MEG

Isztanbul, január 23.

Hir szerint két iráni csendőrszázalaj felzárkadt. A lázadó csendőrök élén egy diplomata fia állt, akit a britek súlyosan megkínáltak. A csendőrök megszakították a vasúti összeköttetést Teheránnal és a Szovjetunióknak szánt lőszer és élelmiszert szákmányoltak. Brit csapatok feltűnésekor mind a két csendőrszázalaj visszahúzódott a hegyekbe és tovább folytatta a harcot. (MTI)

SPANYOLORSZÁG MAGATARTÁSA A BRIT ÉRDEKLŐDÉS HOMLOKTERÉBEN

Stockholmból jelenti: Angol diplomáciai körökben élénk vita tárgyat képezi Spanyolország magatartása, amelyet „áttekinhetetlennek” neveznek. A „Socialdemokraten” londoni tudósítója szerint a brit főváros politikai köreiben növekvő bizalmatlansággal itélik meg a Spanyolország és Portugália közötti egyezményt. Ezt a bizalmatlanságot a falang-küldöttség németországi útja, Franco utolsó beszéde és a spanyol-marokkói csapatoknak hazai kötelekkel való jelentős megerősítése csak fokozta.

Londonban a spanyol kérdéssel kapcsolatban rámutatnak a Baleári szigetek hadászati fontosságára és hozzátartják, hogy a brit kormány jogilag nem ismeri el a tangeri helyzetet.

BOLGÁR FÖLDREFORM MACEDONIÁBAN

Macedónia bolgár közigazgatása 1942-ben kereken 64.000 hektár földet osztot szét. Ezeket a földeket emigrált szerb tulajdonosok a Balkán-hadjárat után hagyták el.

40.000 hektárt 17.000 bolgár paraszt között osztották ki,

ezenkívül 481 bolgár iskola és templom, összesen 1.500 hektár földhöz jutott.

HATÁSOS NÉMET LÉGITÁMADÁS ANGOL VÁROSOK ELLEN

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: Német harci repülőgépek tegnap az esti órákban hatásos légitámadást intéztek brit városok ellen Nyugat-Angliában. Ugyanakkor Keletanglia városait is bombázták a németek. A ledobott bombák tüzeket okoztak. Bár a légvédelem erős volt, a német gépek veszteség nélkül tértek vissza.

Deák Leót nevezik ki Ujvidék főispánjává

A Délvidék elsőnek adott hírt arról, hogy apatini dr. Fernbach Péter, Ujvidék város főispánja benyújtotta lemondását.

Jólétesült helyről nyert értesülésünk szerint a belügyminiszter az ujvidéki főispánság vezetését eddigi beosztása mellett dr. Deák Leó Bácsbodrog vármegye és Zombor város főispánjára bizza. A kinevezés valószínűleg már holnap megtörténik és hétfőn vagy kedden az esküdtételre is sor kerül.

Deák Leó dr. főispán apatini dr. Fernbach Péter lemondása után Budapestre utazott, ahol tárgyalásokat folytat a belügyminiszterrel.

Vizsgálat indul Londonban az elmulasztott légvédelmi intézkedések miatt

London polgári lakosságát eltávolítják

Bern, január 23.

A Stefani iroda jelenti: Sinclair légügyi miniszter kijelentette, hogy vizsgálatot indít annak megállapítása érdekében, miért nem működtek a német légitámadás idején a szirénák és a légvédelmi ütegek, valamint hogy miért nem bocsátották fel idejében a záróléggömböket.

Stockholm, január 23.

Londonból jelentik: A hatóságok intézkedéseket tettek arra, hogy a fővárosból a lehető legnagyobb számú polgári embert eltávolítsanak. Szerdán este a földalatti vasúthálózat pályaudvarain a nyilvános alvóhelyiségek zsúfolva voltak. A csütörtöki lapok hevesen bírálják a légi elhárítószolgálatot és követelik, hogy váltás fel a parancsnokot.

AZ ANGOL LÉGIERŐ VESZTESÉGE BELGIUM ÉS FRANCIAORSZÁG FELETT

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol légi fegyvernem négy bombázót és hat vadászgépet veszített Északbelgium és Franciaország felett.

AZ ELLENSÉG NEM TUD GYŐZELMET ARATNI A TENGYELY TÖRETTEN ELLENÁLLÓ EREJÉN

Torino, január 23.

A Stampa című olasz lap foglalkozik a keleti harcokkal, amelyek a kulminációhoz értek el. Az ellenség óriási erőfeszítéseket tesz, de győzelmet nem tud aratni, mert a tengely ellenálló ereje töretlen.

Nincsenek zavargások a Balkánon

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz foglalkozik azokkal a hírekkel, amelyek azt állítják, hogy a Balkánon zavargások vannak. Az angol jelentésekben szereplő helységnevekről kiderült, hogy nem léteznek és így a hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Emberfeletti harcot fejtenek ki a német csapatok a vad támadások visszaverésére

Sztalingrádnál dülnek a legnagyobb csaták

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda jelenti: A német véderő tegnapi hadijelentésével foglalkoznak a német lapok. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy a német csapatok emberfeletti harcot fej-

sokban a harcok során és ezért a lap szerint számolni kell egyes területek feladásával.

Sztalingrád a megingathatatlan központja a német védelemnek, fejezi be cikkét a lap.

tenek ki a vad támadások visszaverésére. Hősies eposz az a küzdelem, amelyet az arcvonal déli részén folytatnak a német csapatok a harcra dobott ellenség visszavetésére. Az ellenséges törekvések Sztalingrádnál összpontosulnak. Itt mindkét részről olyan keménységgel folynak a mindennél súlyosabb harcok, amilyenre példa eddig még nem volt.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy a német kötelékek katonai tudásuk legjavát vetették a harcba a szovjet ellen. A német csapatok nem kapaszkodnak meg egyes állá-

Megsemmisítették Tuniszban az idegenlégiókat egy hadosztályát

A német-olasz csapatok jelentős területeket nyertek

Berlin, január 23.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tunéziai helyzetről: Január 21-én a német és olasz haderő tovább folytatta hadműveleteit és jelentős területeket nyert. A középső arcvonalon az elért sikerek után kiszélesítették állásaikat. A foglyok száma napról napra növekszik, s már meghaladja a 2500-at. Bekerítették azokat a csapatokat, amelyek a szorosokat védelmezték, más csapattesteket felgöngyölítettek, vagy megsemmisítettek. Az idegen légió egy hadosztálynyi erőit megsemmisítették. Más erők szintén súlyos veszteségeket szenvedtek és valamennyi fegyverük hátrahagyásával visszavonultak. Az ellenség ismételt felmentési kísérlete meghiúsult.

A többi arcvonalon nem voltak jelentősebb harcok. Tebessa vidékén nagyobb angol harci erőket vontak vissza. A második amerikai páncélos hadosztály és 3. gyalogos hadosztály utának indult kelet felé.

Légi harcok során három Spitfire gépet le-

ASPIRIN

csak
TABLETTÁKBAN
valódi!

EREDETISÉGÉT A
Bayer KERESZI
BIZONYÍTTJA!

Németek buvárhajóharc- cal háborút nyerhetnek

A tengelyt csak Európában lehet megverni — írja egy angol lap

Stockholm, január 23.

A Stefani iroda jelenti: A News Chronicle foglalkozik a mind nagyobb arányú tengeralattjáró harcokról és azt írja, hogy a németek megnyerhetik a háborút, ha megnyerik a buvárhajóharcot.

A tengelyt Európán kívül nem tudják megverni és térdrekenyszeríteni, írja az angol lap. A tengely sokkal több tengeralattjárót épít, mint amennyit veszít a harcokban.

A Daily Mail nagyobb erőt követel a harcokban az angol hadvezetéstől.

180 százalékkal emelkedett az élelmiszercikkek ára Indiában

Berlin, január 23.

A Német Távirati Iroda londoni értesülést közöl, mely szerint Indiában az élelmiszercikkek nagy nehézségekbe ütköznek. A rizs vásárlása csak feketén lehetséges, de akkor a rendes ár tizenkétszeresét kérik. Az élelmiszercikkek ára 180 százalékkal emelkedett és a zúgkereskedelem nagyon elburjánzott. Az ujdélhi kormány tanácstalan.

Kalkuttai jelentés szerint a hinduk szent városában zavargások voltak. Az éhező lakosság megtámadta és kifosztotta az élelmiszertületeket, majd kövel dobálta meg a rendőröket.

lőttek. Gabes környékén egy olasz géppuskás alakulat lelőtt egy négymotoros angol gépet.

AMERIKÁT MEGDOBBENTETTÉK AZ ÉSZAK- AFRIKÁBÓL ÉRKEZŐ HIREK

London, január 23.

Egy londoni lap foglalkozik a harctéri helyzettel és azt írja, hogy az amerikai közvéleményt valósággal megdöbbentették az Északafrikából érkező rossz hírek. Angliában ezt nem tudják megérteni, mert az angol nép már hozzászokott a kudarcokhoz, fejezi be cikkét a lap.

Írói értekezlet Szabadkán

Jelentettük már, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a Szentelky Kornél Irodalmi Társaság alapszabályait. Február 7-én délután négy órakor a délvidéki magyar írók a szabadkai Népkörben értekezletet tartanak, amelyen megéjtik a rendes, pártaló és tiszteleti tagok jelölését.

A TISZTVISELŐ, A MUNKÁS, A MUVÉSZ, A GAZDA, AZ IPAROS, A KERESKEDŐ, — MINDENKI ÁLDOZ A HONVÉD-CSALÁDOKÉRT. TE SE FELEDKEZZ MEG RÓLUK, NEKED IS OTT A HELYED A JÓSZÁNDÉKU, IGAZ MAGYAROK ARCVO-NALÁNI!

Hetvenhárom évvel ezelőtt forradalmi megmozdulást idézett elő egy újságíró meggyilkolása

**Pierre Bonaparte herceg agyonlövi a párbajsegédet
Az esküdtszék felmentő ítélete**

Január 10-én volt 73-ik évfordulója egy Párizsban történt gyilkosságnak, amely majdnem forradalmat idézett elő a második császárság ellen. A gyilkosság áldozata egy huszéves újságíró: Victor Noir volt, tettese pedig történelmi név viselője: Pierre Bonaparte herceg, Lucien Bonaparte fia.

Pierre Bonaparte herceg nem volt kedvelt ember nagybátyjának, III. Napoleon császárnak az udvarában. Sok kalandos vállalkozásban vett részt Európában és Amerikában, albániai utazása során agyonlőtt két utonállót és híres céllovó volt. Kertjében minden reggel célbalőtt és állandóan töltött revolverrel járt.

Az áldozat, Victor Noir, lelkes köztársaság-párti volt és a Marseillaise című lapnál dolgozott, amikor a végzetes botrányba keveredett.

A Marseillaise szerkesztője, Pascal Grousset kiadója volt a Korzikán megjelenő La Revanche című lapnak is, amely heves támadásokat intézett a Bonaparte-család ellen. Pierre Bonaparte herceg ezt a sajtótámadást megfelelő alkalomnak tartotta az érvényesülésre és az Avenir de la Corse című lapban élehangú cikkben utasította vissza a vádakát.

Pascal Grousset a Marseillaise-ban is folytatta a Bonaparte-család elleni támadásait és egyik igen élehangú cikkét La Vigne álnévvel jegyezte. Egy másik cikke Tomasi álnév alatt jelent meg.

A párbajsegéd elveszti önuralmát

Miután a cikkek a Bonaparte-család egyik nőtagjáról is sértő állításokat tartalmaztak, Pierre Bonaparte herceg sértőhangú levelet írt a Marseillaise társulatjának, Rochefort szerkesztőnek a levél miatt mindkét szerkesztő párbajra akarta kihívni Pierre Bonapartot.

1870 január 10-én négy párbajsegéd kereste fel tehát Pierre Bonapartot Auteuil-ben, a Place du Marché-n lévő lakásán. Elsőnek Grousset szerkesztő két segédje: Victor Noir és Ulrich de Fonvielle, egy másik fiatal újságíró érkeztek a palotába. Az utóbbi törös bottal és töltött revolverrel volt felfegyverezve. A herceg a szalonban fogadta őket és Sonvielle átnyújtotta neki Grousset levelét.

Bonaparte azt hitte, hogy Rochefort segédjeivel áll szemben, de amikor meglátta a levél alatt Grousset aláírását, kijelentette, hogy vele nem hajlandó párbajozni.

Victor Noir ekkor éles hangon felszólította a herceget, hogy olvassa el a levelet. A herceg így válaszolt:

— Már elolvastam. Azonosítja magát ezzel?

Victor Noir a herceg kihívó szavaira elvesztette önuralmát és arcul ütötte a herceget, még pedig olyan erővel, hogy az orvosok órákkal később is felfedezték a herceg arcán a fiatalember kezének nyomait.

Pierre Bonaparte herceg az inzultus után két lépést hátrált, revolvert rántott elő zsebéből, pontosan célzott, majd lőtt. Victor Noirt mellén találta a golyó és a súlyosan sérült fiatalember kitámolygott a szobából.

Barátja, Fonvielle ugyancsak revolvert rántott és egy fotel támlája mögül tüzelt, a fegyver azonban csütörtököt mondott.

Forradalmi megmozdulás

Bonaparte herceg revolverlövessel válaszolt, de a golyó megakadt Fonvielle kabátjában. Az

újságíró kimenekült a szobából, miközben a herceg újabb lövést adott le utána, de ez a golyó is célt tévesztett.

Fonvielle az utcán találta Victor Noirt, aki kitámolygott a házból és már utolsó perceit élte.

Ebben a pillanatban érkeztek a ház elé Rochefort szerkesztő ségedei...

A gyilkosság híre hamar elterjedt a fővárosban. A herceg házáat nagy tömeg vette körül és fenyegető magatartást tanúsított. A herceg és felesége vadászpuskával kezében várta a támadást, de egy rendőrbiztos megmentette a helyzetet és Pierre Bonaparte ellenállás nélkül tudomásul vette letartóztatását.

Victor Noir pedig ezalatt a közeli gyógyszertárban kiszervekedett.

A fiatal újságíró temetését január 12-én

rendezték meg Neuillyben, miután a kormány megtiltotta, hogy a holttestet a párizsi Père-Lachaise temetőben helyezték örök nyugalomra. A temetés napján egész Párizs talpon volt. A temetés reggelén beláthatatlan tömegben zarándokolt Neuilly felé Párizs népe, forradalmi dalokat énekelve.

Nyolcvanezer ember vett részt a temetésen és amikor a beláthatatlan gyászmenet befordult a neuillyi fasorba, ezek torkából hangzott a követelés, hogy a gyászkocsi forduljon Párizs felé. A tömeg és a rendőrség között már összeütközés támadt és a halottaskocsi valóban a Champs Elisée felé fordult. A helyzet rendkívül kritikus volt, a vérontás elkerülhetetlennek látszott. Az utolsó pillanatban azonban az áldozat fivére, Louis Noir megmentette a helyzetet.

Beszédet tartott a tömeghez, amelyet a kegyelet parancsára intett és kérte, hogy fivérét temessék el Neuillyben. A testvér értelme hatott: a tömeg nem akadályozta meg, hogy a halottaskocsi visszaforduljon Neuilly felé.

A neuillyi temető már zsufolva volt közönséggel. Felkapaszkodtak a fákra, a kőkeresztekre, letaposták a sírokat. A koporsót kézben kellett a sírhoz vinni, ahol néhány gyászbeszéd után elföldelték.

A temetésről visszaözönlő tömeg heves köztársasági tüntetéseket rendezett az Arc de Triomphe-nál, de összeütközés nélkül szétoszlott.

Az újságíró gyilkosának, Pierre Bonaparte hercegnek perét március 22-én tárgyalták Toursban. A tárgyalás izgalmas jelenetek során zajlott le. Március 27-én az esküdtszék verdiktje alapján a törvényszék felmentette a vád alól Victor Noir újságíró gyilkosát.

Meddig fokozható a német és szövetséges haditermelés?

Már egy éve annak, hogy a teljesítmény fokozásának új hulláma indult meg a német hadfelszerelési gazdálkodásban. Ezt ezek a különböző bizottságok mozdították elő, amelyeket a fegyver és lőszer előállításának fokozására felállított minisztérium a gazdasági iparban elhelyezett. Ezek a szervek azután nem hagytak figyelmen kívül egyetlen utat sem, amely a termelés fokozásához vezet.

Az első és aránylag legegyszerűbb mód az, hogy a hadifontosságú termelést a »legjobb üzemek» részére tartják fenn. Az előbb említett főbizottságok feladata, hogy a teljesítő képesség alapján a »legjobb üzemeket» kiválassza. De az így elért teljesítmény fokozása nem mindig ismerhető fel közvetlen uton. Sokszor csak közvetve, amennyiben a termelésnek a legjobb üzemekre való összpontosítása által szabaddá vált üzemek, gépek és munkaerők más készítmények céljait szolgálják. Az összpontosítás következménye a rendelkezésre álló gépek és munkaerők jobb felhasználása és így a teljesítőképeség jelentékeny fokozása. A felszabadult üzemek pedig más feladatok átvételével szintén hozzájárulnak a többtermeléshez.

A teljesítményfokozás második módja a típuskorlátozás. Ezáltal nemcsak munkaerő és gép szabadul fel hanem nagymennyiségű nyersanyag is, amelyeket szintén más cél szolgálatába lehetett állítani. A típuskorlátozás nemcsak az általános termelés területén következett be, hanem magában a felszerelési iparban is. Így nemcsak a lapátok és gereblyék típusainak a számát szállították le 350-ről 35-re, vagy a patkóét 15-ről 1-re, hanem történtek csökkenések magának a véderőt szolgáló termelvényekben is nagyság és típus szerint. A típuscsökkenés legtöbbször az előállított termelvény minőségének vagy alakjának javulásával van egybekötve. Ez az eljárás valóban óriási anyag és munkaidő megtakarítást eredményezett. Így a lőszertáskáknál az új gyártási módszer szerint 900 kilogram anyagot takarítanak meg 1000 darab

után. A kétcentiméteres léghárító ágyú hüvelyfogalatain pedig ugyanolyan mennyiségű évi teljesítmény után 182 ezer mun

kaórával dolgoztak kevesebbet.

A teljesítőképeség harmadik és különösen eredményes módja az összehasonlítás. Ennek sikerére nézve döntő körülmény az, hogy különböző nagyságu üzemek is egymással összehasonlíthatók legyenek. Az összehasonlítás lehetővé tételére a német fegyver- és lőszertügyi minisztérium technikai hivatala egyedülálló módszert dolgozott ki. A legjobban bevált munkaterveket juttatják az üzemekben érvényesítésre, amelyekből kiviláglik az összehasonlításban résztvevő üzemek közötti különbség. Ennek eredményei a még mindig emelkedő teljesítmény-növekedésben nyernek igazolást. (TEK)

Német kézre került egy beasott szovjet páncélos.

AZ elmúlt évben 81.306 pengő értékű segélyt osztott ki a vármegye

Az ONCSA 116 esetben segítette a rászorulókat

Az elmúlt esztendőben Bács-Bodrog vármegye a Főméltóságú Asszony segélyalapjára be-
lyolt összegből összesen 392 esetben osztott ki
segélyt az arra rászorulóknak 81.306 pengő ér-
ékben. Ezt a segélyt a szegény családok kap-

ták ruhaneműekben és részben készpénzben.
Az ONCSA az elmúlt esztendőben 116 eset-
ben részesítette segélyben a szegény családokat.
A segélyképen kiosztott mezőgazdasági felsze-
relések értéke 33.778,78 pengőt tesz ki.

Statáriális bíróság ítélik Zomborban az apatini gátör gyilkosa felett

A Délvidék elsőnek adott hírt arról a
szörnyű gyilkosságról, amely Apatinban
történt. Mint ismeretes, Lehman Ferenc
gátört bottal agyonverték körútja során. A
tendórség el is fogta a gyilkost egy horvát
országi menekült személyében.

A gyilkos beismerő vallomása során el-
mondotta, hogy azért ölte meg Lehmann
Ferencet, mert az gyanusnak találta őt, mi-
vel baltát látott nála. Azt hitte, hogy fát
akart lopni. Ezért felszólította, hogy köves-
se a község házára. Meg is indultak együtt,
de alig tettek néhány lépést baltájával ál-
dozata fejére sújtott olyan erővel, hogy

annak a koponyacsontja kettétört és nyom-
ban meghalt. Ekkor még két ütéssel telje-
sen szétroncsolta a halott fejét, majd tettől
megijedt és vissza akart szökni a Duna
jégén, de észrevették és elfogták. A gyil-
kost kihallgatása után a zombori ügyészség
re szállították.

A vizsgálat során megállapították Zom-
borban, hogy a gyilkos Városi Sándorral
azonos, aki Horvátországból menekült.

Ügyet vasárnap délelőtt kilenc órakor
statáriális bíróság tárgyalja. A vádat Papp-
falvy Lajos dr. királyi ügyész képviseli.

A szovjet és az izlám

„Már nem a müezzin hívja össze a hívőket, hanem Lenin”

A mohamedánok megnyerése és a szovjet-
oroszló politika támogatása érdekében az izlám
Keleten és Indiában, 1917 december 7-én felhi-
vást intézett az alig hatalomra került szovjet
kormány a világ dolgozó mohamedánjaihoz,
mely többek között ezt mondta: „A kapitalista
kizsákmányolás és zsarnokság birodalmi ösz-
szeomlanak. Oroszország muzulmánjai, a ti hit-
vallástok és szokásaitok, nemzeti és kulturális
berendezéseitek máttól fogva szentek és sérthe-
tetlenek. Nemzeti életeteket szabadon alakít-
hatjátok, hiszen meg van rá a jogotok.”

A kiáltvány végrehajtásaképpen 1918 január
19-én törvényben rendelték el a mozlim
ügyek kormánybiztosságának felállítását. De
már akkoriban is sok helyen baj lehetett a „zab-
bad” mohamedán alattvalókkal, mert 1918 márci-
usában Stepan Schahumián örmény kommunis-
ta rettentő vérfürdőt rendezett a bakui moz-
lim lakosság közt. Midőn pedig a vörös hadse-
reg 1920-ban elfoglalta Azerbejdzsánt, belátha-
tatlan hosszúságú vonatok vitték a lakosság
„ajándékai” Moszkvába.

Az izlám lelki ügyeibe eleinte nem avat-
koztak bele, bár megpróbálták Mohamedet és
tanítását kommunista elv szerint értelmezni.
Riza Eddin Ibn Fachreddinufai nagymufti, a szov-
jetunió mohamedánjainak legfőbb vezetője so-
káig megtarthatta méltóságát. De csakhamar
megváltozott a helyzet, midőn a mufti a mekkai

első mohamedán vilákkongresszuson nem tul-
ságosan hízlegően nyilatkozott Moszkváról. A
jól megszervezett titkos hírszolgálat azonnal je-
lentette a dolgot a népbiztosoknak, úgyhogy a
hazatérő nagymuftit már igen hűvösen fogad-
ták, majd megnehezítették a hívőkkel való ösz-
szeköttetést, az anyagi eszközeitől megfosztot-
ták és különösen szigorú ellenőrzés alá helyez-
ték. 1936 április 14-én történt halálának hírére a
szovjet sajtó nem is közölte, az oroszországi
mohamedánok látható egységének méltósága
mai napig is betöltetlen maradt. Betetőzte a hely-
zetet a szovjetország keleti politika válsága. Min-
den kimélet megszűnt, 1933-ig a mecsetek és
korán-iskolák 80 százalékát felosztatták, köztük
a híres Ulug Beg Rin izlám főiskolát Szamar-
kandban. Ugyanitt lebontották a mecset minar-
tetjét is. A helyébe épített Lenin-émlékművön
ez a felírás diszeleg: „Már nem a müezzin hívja
össze a hívőket, hanem Lenin!”

A Szovjet vallásellenes magatartására jel-
lemző, hogy az Ibn Szaud udvarához küldött
Nazir Tjurjakolov orosz követ nem átalta a
Szovjetország Istentelenek Szövetségének kiad-
mányait osztogatni a hitű zarándokok közt. A
nagy feltűnést keltő eset miatt 1935-ben haza
kellett hívni a tulbuzgó vörös diplomatát. A je-
ruzsálemi izlám kongresszus már 1931 decem-
berben ünnepélyesen tiltakozott a szovjetország-
országi vallásüldözések ellen. (TEK)

A zombori munkapiac helyzete

Munkát keres 64, munkát kaphat 55 munkás

A zombori m. kir. állami Munkaközvetítő
hivatal szombati jelentése szerint munkát
kaphat 55, munkát keres 64 ember.

MUNKÁT KAPHAT:

Férfi: 1 komenciós kertész, 5 vasesz-
tergályos, 5 idomszerész, 5 géplakatos, 5
vasipari munkás, 2 komenciós gépész-ko-
vács, 5 műszerész, 5 villanyszerelő, 1 me-
zőgazdasági cseléd, 1 szolga.

Nő: 1 kifutó, 2 gyermeklány, 5 minde-
nes, 6 mindenés szakácsnő, 1 szakácsnő, 2
szobalány, 3 bejárónő.

MUNKÁT KERES:

Férfi: 1 kertész, 1 lapán, 2 géplakatos,

2 gépkocsivezető, 2 gépész-kovács, 4 vil-
lanyszerelő, 1 szövő, 1 szabó, 1 könyvkötő,
2 pék, 1 vegyész, 1 kőműves, 1 ács, 1
szobafestő, 1 magántisztviselő, 5 mezőgaz-
dasági cseléd, 4 napszámos, 1 szolga, 2 ko-
csis.

Nő: 1 éttermi szakácsnő, 3 gyári mun-
kásnő, 1 kifutó, 25 háztartási alkalmazott.

**Örömet okoz harctéren küzdő
honvédrokonának, ismerősé-
nek, ha rendszeresen küldi ne-
ki a „Délvidéket”.**

Hétfőn nyílik meg Budapesten az első magyar szaksajtó kiállítás

Budapestről jelentik: A városligeti muze-
umban hétfőn nyílik meg az első magyar
szaksajtókiállítás, amelynek fővédnöke
Kállay Miklós miniszterelnök. A kiállítás
1200 magyar folyóiratot mutat be. A kiállít-
ás látogatási ideje 9—5 óráig tart napon'a.

«««OO»»»

Göring és Ribbentrop távirata Kállay miniszterelnökhöz

Budapestről jelentik a Magyar Távirati
Iroda: Göring marsall megleghangu táviratot
intézett Kállay Miklós miniszterelnökhöz a
születése napján kifejezésre juttatott jókí-
vanságokért.

Ribbentrop külügyminiszter táviratban
fejeste ki jókívánságait Kállay Miklós mi-
niszterelnöknek születésnapja alkalmából.

«««OO»»»

„Zöldkeresztes” védő tanfolyam

kezdődik a m. kir. Orsz. Közegészségügyi Inté-
zet szegedi áll. Ápolónő- és Védőnőképző In-
tétében 1943. február 15-én. A három éves tan-
folyam alatt a bennlakás az intézetben kötele-
ző. A kiképzés három irányu: betegápolási, egész-
ségügyi és szociális gondozási. A felvételi kor-
határ 18—30 év, iskolai előképzettség érettsé-
gi, tanítónői, vagy óvónői oklevél, kivételesen
6 középiskola. Jelentkezés február 1-ig: M. kir.
áll. Ápolónő- és Védőnőképző Intézet, Szeged,
Temesvári körút 23—25 sz. A diplomát szerzett
védőnő azonnali elhelyezése biztosítva van,
akár mint egészségügyi és szociális-védőnő az
egészségvédelmi szolgálatnál, akár az Orsz. Nép-
és Családvédelmi Alap helyi szerveinél. Az ér-
deklődők részletes felvilágosítást kaphatnak a
m. kir. tiszti főorvosi hivatalban (Thököly út 15.
sz.) a hivatalos órák alatt.

«««OO»»»

Gróf Károlyi Mihályt is pén- zelle a cseh kormány

**Az októberi forradalom miniszter-
elnöke havi ezer csehkoronát kapott**

Prága, január 23.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Der
Neues Tag című prágai lap érdekes cikket
közöl dr. Urbán Rudolf könyvéből, amely-
ben az a prágai sajtóosztály juttatásainak
pontos listáját közli. Mínek magyarokat
különösen érdekel a könyvnek az a fejeze-
te, amely gróf Károlyi Gyula a gyászosem-
lékü volt októberi forradalom miniszterel-
nökéről szól. A könyv szerint a prágai saj-
tóosztály 1937-től gróf Károlyi Gyulának
és Szende Pál volt pénzügyminiszternek
havi ezer csehkoronát adott. A cseh kor-
mány a pozsonyban megjelent Magyar Új-
ság című politikai napilapnak havi 30.000
csehkورونا támogatást nyújtott.

»»»OO«««

Népelelmezési tanfolyam

Budapesten a Diätetikai Intézetben
(VIII. Ullői-út 66/c.) a zöldkeresztes nép-
élelmezési tanfolyamok előadónőinek kiké-
zésére élelmezés-technikai tanfolyamot tar-
tanak. A tanfolyam 6 hónapig tart és jelent-
kezhetnek hallgatására, olyan fedhetetlen
enkölcsü magyar állampolgárnők, akik leg-
alább négy középiskolai végzettséggel bir-
nak és megfelelő háztartási gyakorlattal
rendelkeznek, ahhoz, hogy a lakosság élel-
mezési színvonalának emelését célzó tan-
folyamok vezetésére kellő átképzés után
vállalkozhassanak.

A felvétel iránti kérelmet írásban kell
benyújtani és mellékelni hozzá a legmag-
sabb képzettségről szóló bizonyítványt, tisz-
tiorvosi bizonyítványt, születési anyaköny-
vi kivonatot és az eddigi működést és egvé-
ni megbízhatóságot tanúsító iratokat. A
hallgatók a tanfolyam elvégzése után el-
méleti és gyakorlati vizsgát tesznek és er-
ről hivatalos bizonyítványt kapnak.

Hírek:

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — UGYELETES VÁROSI ORVOS: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon 188. — UGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Kigvó, Rákóczi ut sarok.

SZABÓ BOZSIKE
és
IFI. MUHI SÁNDOR
jegyesek.
Magvarkanizsa Mohol-Ujvidék
(Minden külön értesítés helyett)

Magyarest Őrszálláson. A Turáni Vadászok Őrszállási szervezete Vizkereszt napján, február hó 2-án szervezeti helyiségében magyarestet rendez, melyen énekszámok, szavaltatok, párbeszédek és a magyar történelemből merített tanulmány felolvasása szerepelnek. Az est tiszta jövedelmét a Magyar Vöröskeresztnek küldik, ugyanúgy, mint a január hó 17-én megtartott teaszt 52.80 P és tiszta jövedelmét.

Gyermekek

Önként kéri a hasznát, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmolt ize kitűnő és fájdalom nélkül hat. Darmolt adjon Önnek is gyermekeinek.

Felesége részére özvegyi nyugdíjat biztosít. Ezek a nyugdíjbiztosítási módok kiválóan alkalmasak arra is, hogy intézmények, vállalatok, melyek nyugdíjpénztárt nem alakíthatnak, legolcsóbban gondoskodjanak alkalmazottaikról. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító magánvállalat, az **ESLŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybeli Trefort-utca 2. alatti főigynöksége illetve képviselője készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

Gombosi hírek. Gomboson a hadbavonultak hozzátartozóinak megsegélyezésére január hó 24-ikén műkedvelő előadást rendeznek a Loboda féle vendéglőben. — A gombosi halászbok közel kétféle méter hosszú harcsát fogtak. Ilyen hatalmas példány már régen került ki a Dunából. — A tűzoltó ott hon építkezési munkálatai befejeződtek. Ebben az épületben kap hajlékot a levante egyesület is. — Az ármentesítő társulat közgyűlést tartott, amelyen elfogadták az 1943. évi költségvetést.

Határátlépési utalappal látta el a partizánvezér szárnysegédét, elítélték okirathamisításért. Az ujvidéki törvényszék tárgyalta Bosnyák Margit köztisztviselő okirathamisítási ügyét. Bosnyák Margit 50—60 pengő tiszteletdíj ellenében hamis határátlépési igazolványokat adott ki. Így Mihajlovics Drázsának, aki a partizánok vezérének a szárnysegéde volt, szintén tett ilyen szolgálatot. Mihajlovics Drázsát azonban el fogták Belgrádban a határátlépési lapot is megtalálták nála és e nyomon jutott a rendőrség Bosnyák Margit-hoz és társához Gál Veronához, aki az üzlet felhajtója volt és szintén a vádlottak padjára került emiatt. A bíróság Bosnyák Margitot hétféle okirathamisításért és megvesztegetésért két évi és két havi fogházra, valamint ötévi hivatal és politikai jogvesztésre, Gál Veronát pedig hétféle okirathamisításért és megvesztegetésért hétéves börtönre és ötévi hivatalvesztésre ítélte. Mindkét vádlott fellebezett.

Százpengő pénzbüntetés a feleletett gabonáért. A zombori törvényszék szombaton tárgyalta Pertschi Ferenc 40 éves szentfői gazdálkodó ügyét, aki két és fél métertermézsza búzáját feleletett a disznókkal. A gazdálkodó azzal védekezett, hogy a gabona dohos volt és nem tudta megőrizni. A bíróság 100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Magyar hősök

Minden helyzetben megnyilvánuló rendíthetetlen nyugalomával és vakmerő bátorságával tüntette ki magát a Don-menti harcok során Zsigmond Béla hadapródörmeester, egyik utász- zászlóaljunk szakaszarancsnoka.

1942. szeptember 9-én Urywnál mint rohamosztágarancsnok olyan lendülettel vezette osztagát, hogy az első rohammal áttörte az ellenség védővezetékének legelső vonalait és heves közelharcban futamította meg a szovjet csapatokat.

Másnap, a terep megtisztítása közben — bár az ellenség tűz alatt tartotta a területet — 550 darab ellenséges aknát szedett fel.

Szeptember 11-én éjjel ismét saját küzdőeleink elé ment néhány emberével, ott 250 darab aknát szedett fel s támadó kötelekeink számára lehetővé tette, hogy azok aknamentes sávkban indulhassanak támadásra. Ezek előnyomulását azonban továbbra is jelentősen megkönnyítette, mert mikor Urywtól keletre erős ellenállás mutatkozott, azt nehézpuskájával és gépfegyverével szétugrasztotta.

Szeptember 14-én ismét 75 darab szovjet aknát szedett fel, majd ugyanazokkal az aknákkal a szovjet ellentámadás előtt zárta le a terepet.

110-re emelkedett a Berlin ellen intézett légitámadás halálos áldozatainak száma. Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda). A birodalmi főváros ellen január 16-án este intézett brit légitámadás halálos áldozatainak száma 110-re emelkedett; köztük — mint már jelentettük — 50 hadifogoly. (MTI)

Közművelődési előadás Doroszlón. Tudósítónk jelenti: Jól sikerült közművelődési előadást tartottak Doroszlón a Szövetkezeti nagytermében. Az előadást Fetter János gyógyszerész nyitotta meg, ismeretette azokat a leveleket, amelyeket a Vöröskereszt és a Kormányzó Ur kabinetirodája küldött a DMKSz doroszlói fiókja vezetőségének. Utána Bartol István országgyűlési képviselő beszédet a Főméltóságú Asszony felhívására vonatkozólag a honvédek hozzátartozóinak az érdekében. A közönség lelkes tetszésnyilvánítással fogadta a beszédet. Bencsik Ferenc VI. gimnázista a buvánhajókról tartott felolvasást. Diósi Gáspár VIII. gimnázista Fazekas Mihály Ludas Matyiját olvasta fel. Zsuffa Sándor jegyző ismertette a gyűléssel kapcsolatos eddigi munkálatait. Fritsz Ferenc plébános a belső front rendfenntartásáról mondott lelkes beszédet. Az előadást Bartol képviselő zárószavai fejezték be. A legközelebbi közművelődési előadás f. hó 28-án lesz.

FIGYELEM! HOLGYEIM! FIGYELEM!

Az elegancia alapja, ha ruhája szépen van megvarrva. Forduljon bizalommal a Budapestről jött

Margit divatszalonhoz

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.
Kérem a címre ügyelni: Zombor Zrínyi u. 12.

A fogházor hátán vonult be az ügyesség fogházába. A szolnoki törvényszék sikasztási ügy kapcsán két év óta köröztette Brüll Ferenc jászkiseri mozigépszéket, aki sohasem jelent meg az idézésekre s leveleket írt a bírósághoz, hogy elmeállapota miatt őt ugysem lehet felelősségre vonni. Az elrendelt országos körözés során Nagykanizsán elfogták Brüllt, akit egy fogházor vitt Szolnokra. Itt a vasúti állomástól pár méterre földre vetette magát, hogy tapadot sem meggy tovább. Semmiféle kocsi nem volt kéznél, a fogházor erre összekötözte és a hátán vitte be a szolnoki ügyesség fogházába. Elrendelték Brüll elmeállapotának megvizsgálását.

Meghalt Délvidék legöregebb embere. Odry István nemesmilitáris lakos 100 éves korában elhunyt. Délvidék legöregebb embere volt.

Árvizek Portugáliában. Lisszabonból jelentik: (Stefan). Az állandó esőzések újabb árvizeket okoztak Portugália jobb helyén s a művelés alatt álló földekben nagy a kár. A Tajó szintje még mindig emelkedik. (MTI)

Történelmi lelet egy tehén gyomrában. Oslóból jelentik: Osló közelében egy levélgőt (tehén gyomrában ezüst érmet találtak) amelyen Johannes Bruun híres norvég színesz arcképe látható. Az érmet 1862-ben készítették, Bruun 50. születésnapjára. A tehén gyomrában talált értékes lelet történelmi szempontból értékes, mert abból az éremről már csupán két példány ismeretes.

Elítélték a titeli MFTR raktár betörőit. Mint már közöltük, Popovics Dusán, Babinszki György és Babinszki Györgyné valamint Rélyi János személyében elfogták a titeli MFTR raktár betörőit. A betörés pontos idejét nem sikerült kinyomozni ezért az ügyet polgári bíróság tárgyalta. A bíróság bűnösöknek mondta ki a vádlottakat és ezért íj. Popovics Dusánt és Babinszki Györgyöt 2—2 esztendei fegyházra és 5—5 évi hivatalvesztésre, Babinszki Györgyné egyhónapi fegyházra, Rélyi Jánost hétéves fegyházbüntetésre ítélte, amiben a vádlottak megnyugodtak és így az ítélet jogerőre emelkedett.

Múlt világháborúban orosz fogságba esett székegy földműves került haza. Kézdivásárhelyről jelentik: Futásfalvára most érkezett haza Sandi István földműves, aki a múlt világháborúban esett orosz fogságba. Ukrajnába került, ahol megházasodott. A vörös uralom idején hiába akart hazajutni, engedélyt nem kapott rá. Most végre megkapta az engedélyt és december 14-én feleségével együtt utnak indult és tegnapelőtt meg is érkezett Futásfalvára.

FIGYELEM!

Megkezdtem a törv. védett

„PILLE”

divat és házcipők páronkénti árusítását. Utalvány és vásárlási könyv nem szükséges.
HÁZIIPARI VÁLLALAT, SZEGED,
Bocskay utca 5.

Rögtönítelő bíróság ítélkezik az ujvidéki Darányi telep betörőinek az ügyében. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta Farkas Károly és Antal József ujvidéki lakosokat, akik be is vallották, hogy a Darányi telepen levő fűszerüzletet ők törték fel és 400 pengőt, valamint 40 pengő értékű árut vittek el onnan. Mivel a betörést elsötétítés alatt követték el a rögtönítelő bíróság ítélkezik felettük.

El sem vihette a lopott holmit és hét-hónapi börtönre ítélték. Nagy Irén ujvidéki munkaslány a kórházba lopódzott és ott különféle ruhaneműt szedett össze. Zsákmanóval el akarta már hagyni a kórházat de a portás elfogta és átadta a rendőrnök Dr. Lugossy Döme egyesbíró hétfónapi börtönre és ötévi polgári jogvesztésre ítélte a munkaslányt.

Szervezett tolvajbanda fosztogatta a munkaszolgálatosok szeretetsomagjait. Budapestről jelentik: A Pesti Izraelita Hitközség székházának udvarán levő raktárhelyi ségben halmozták fel azokat a szeretetsomagokat, amelyeket a zsidó munkaszolgálatosoknak szántak. Megállapítás: nyert hogy amíg a csomagok állandóan újabb és újabb mennyiségben érkeztek a raktárba a felhalmozott mennyiség még sem szaporodott, sőt fogyott. A hitközség feljelentést tett és a nyomozást megállapította, hogy Flax Oszkár 55 éves hitközségi tisztviselő és Gergely Tibor raktárnok követték el a gyobbrészben a lopásokat s hogy a dolog titokban maradjon másokat is bevontak. Így egész szervezett tolvajbanda fosztogatta állandóan a raktárt. Számos letartóztatás történt és a letartóztatottak lakásán mintegy 10.000 pengő értékű ruhaneműt találtak. A nyomozás még tart és még letartóztatások várhatóak.

Rendkívüli eredménnyel folyik a gyűjtés a honvédcsaládok részére

A Délvidék olvasói a mai számunkhoz mellékelt csekklapon fizethetik be adományukat

A honvédcsaládok megsegítéséért meginduló gyűjtés rendkívüli eredménnyel folyik az egész országban. A beérkezett adományokból kiittük, hogy az ország több helyén már a gyűjtés megindulása előtt elküldték hozzájárulásukat, most pedig napról-napra gyorsabb ütemben érkeznek a pénzádomány a gyűjtőakció javára. A gyűjtés három nap alatt kerekén kétfélmillió pengőt eredményezett.

A lakosság postacsekkei útján is beküldheti adományát.

Azok részére, akik ezen az uton óhajtnak eljuttatni adományukat a vezetéshez, a DÉLVIDÉK mai számához csekklapokat mellékel.

KÖNYV

Az örök regény. Im már egy évszázada valóságos örök regénynek értékelik Dumas Sándor: Gróf Monte Christo című nagyregényét. Akárhogy változik az irodalmi ízlés és felfogás, az újabb meg újabb nemzedékek éppen oly lázas érdeklődéssel olvassák, akár az elődök száz esztendő óta, mert ennek a regénynek időszelvénye nem múlik el, ha egyes részeit, amik az újabb meg újabb kiadásokból el is maradnak, a cselekmény és a tanulság számára el is veszítik megörökítési jelentőségüket. Ez a kiadás is, amely a legmodernebb kiadása ennek a regénynek, csak azt adja, ami benne ma és minden időben érdekes és értékes. Ezzel szinte klasszikus egészét kapunk: lebilincselőt olvasóival és szellemi színvonalban egyaránt. A megírás korának divatsallangjaitól megtisztult mű sok vonatkozásban a mai kornak a képzeletével rokon, mert hiszen regénye a hatalomnak, a pénznek, de az erényeknek és a bűnöknek is, mindannak, ami körül ma — más eszmearamlások keretében — a küzdelem lángol. Megismerjük belőle, ha itt-ott szélsőséges ábrázolásban is, a bátrak és a nemeslelkűek bámulatos küzdőképességét éppen úgy, akár a vagyon és az érdekhajhászat kíméletlen erejének rendkívüli jelenségeit és hatásait. Éppen ez a kiadás: a mai száguldó, gyorsütemű, csakis a lényegét mérlegelő korunk lelkiességének a számára összegezi a Monte Christo örök érdekességeit. Mintha ma is élnék a Mának: olyan mai ez a könyv, az első a világtól az utolsóig. A világhírű szerző sem adna belőle ma sem többet, sem kevesebbet. Hiszünk, hogy éppen ezért rendkívül értékes olvasóival azoknak, akik már más kiadásban elvették, mint azoknak, akik először élik át hősei álmait és valóságait. A mai idők számára megújított Monte Christo bizonyára csak fokozottan járul hozzá ennek az örök nagyregénynek páratlan népszerűségéhez.

Egyidejűleg jelent meg a Palladis Regénykötetében A. Mason „Az indiai csodagyöngyök” című regénye, amely kalandos utakon, forró szerelmi romantikán át vezeti az olvasót a brahmanosan meglepő befejezéshez.

Tudnivalók a kiegészítő szolgálatosok értelmiségi bejelentéséről

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy az Értelmiségi Kormánybiztosságtól nyert értesülés szerint több munkaadó a változási kimutatásban nem jelentette be a katonai kiegészítőszolgálatra behívott alkalmazottját, illetőleg a szóbanforgó egyéneket kilépettekként jelentette be anélkül, hogy ezeknek az alkalmazottaknak munkaviszonyát felmondás útján megszüntette volna. A vizsgálatok során, illetőleg a Kormánybiztosság felhívására ezek a munkaadók azzal érveltek, hogy az elbocsátandó zsidó alkalmazott előttük ismeretlen helyen teljesít katonai kiegészítő szolgálatot és ezért nem tudják velük a felmondást közölni.

A Kormánybiztosságnak a kamarával közölt állásfoglalása szerint

a kiegészítő szolgálatosok csak az esetekben nem jelentendők be, amennyiben az illetékes katonai parancsnokság által kiállított olyan igazolást mutatnak be munkaadójuknak, mely szerint kétéves, vagy ennél hosszabb tartamu katonai kiegészítő szolgálatra hívták be.

Aki ennél rövidebb ideig tartó szolgálatot teljesít, azt be kell jelenteni (illetve bejelentés marad) az arányszám megállapításánál továbbra is figyelembe fogják venni. Az esetben, ha az arányszám elérése végett a kiegészítő szolgálatot teljesítő zsidó alkalmazottnak fel kell mondani és a munkaadó az illető tartózkodási helyét nem ismeri, akkor a törvényes rendelkezéseknek megfelelően kiállított felmondást az Értelmiség Munkanélküliség Ügyének Kormánybiztosságához kell ajánlott levélben beküldeni

és ehhez az illető alkalmazott személyi lapját is csatolni kell, valamint be kell jelenteni azt is, hogy a munkaadó tudomása szerint melyik közösségbe vonult be az alkalmazott kiegészítő szolgálatra. Az a zsidó munkavállaló, akinek ilyen módon megszünteti a munkaadó munkaviszonyát, a katonai kiegészítőszolgálat megszűnése után szolgálatot a vállalatnál nem teljesíthet.

Központi szervezet egységesen fogja irányítani az egész ország közellátását

A közellátásügyi minisztérium irányítása alatt a közellátás minden ágával foglalkozó és az egész országra kiterjedő szervezet épül ki. A megszervezésnek az a célja, hogy az ország minden részében egyformán, pontosan és a szükségleteknek megfelelően tevékenykedjék a közellátási szolgálat.

A szervező munka során megállapították az illetékes tényezők, hogy a központi irányításra és a közellátás egységes vezetésére igen nagy szükség volt, mert a helyi közellátási szervek ügybuzgóságán, hoz-

záértésén, vagy a nehézségek felnemésítésén mulott sok városban, hogy sikerült az igényeket kielégítő közellátást teremteni, vagy pedig állandóan zöklögtek voltak a közellátás körül.

Az új közellátási rend most már megszünteti a városok ellátása körül eddig tapasztalható fennakadásokat, nehézségeket és szembetűnő különbségeket. A közellátási szervezetben minden város szükségletét egyformán gyorsan biztosítják és mindentől megszervezetten működik az elosztás szerve is.

A hazaérkező tengeraltjáró parancsnokát üdvözlők

A mezőgazdaság termelőképességétől és ellenálló erejétől fog számot adni a „Háborus” mezőgazdasági kiállítás

A március 27-én megnyíló második »háborus» mezőgazdasági kiállítás és a vele kapcsolatos tenyészállatvásár megrendezésének a mai rendkívüli viszonyok között fokozott jelentősége van. Nemcsak azért, mert a magyar mezőgazdaság nemzetfenntartó jelentőségét szemlélteti, hanem azért is, mert egyben képet ad mezőgazdaságunk ellenálló erejétől és töretlen termelőképességéről. Ez a kiállítás a magyar mezőgazdaság általános erőviszonyait és a különleges viszonyok között fokozott teljesítő-képességét igen szemléltetően fogja bizonyítani; egyes vonatkozásokban pedig éppen öröndetes újabb eredményekről és fejlődésről fog beszámolni.

A kiállítás gerincét alkotó tenyészállatvásár évről-évre jelentősebb szerepet játszik a köztenyésztésnek megfelelő apaállatokkal való ellátásában és így az állattenyésztés minőségének fejlesztésén kívül, a tenyésztő kis- és nagyobb gazdák anyagi boldogulását is előmozdítja. A kiállítás alkalmát nyújt arra is, hogy a kiállító tenyésztők újabb tenyésztési eredményeiket az egész ország előtt bemutathassák és egymással versenyezzenek. A nemes

versengés ösztönző hatása öröndetes nyilatkozik meg már az ezévi kiállítás előkészületei során is. A tenyészállatbejelentések január 10-én lejárt határidejéig az ország összes jeles tenyészetei és a népies tenyészet nevesebb körzetei olyan nagy számban jelentették be részvételüket, hogy a bejelentett állatok száma meghaladja az istállók befogadóképességét. Növekedő számban jelentkeztek a visszacsatolt területeknek a szervezett tenyésztési munkába bekapcsolódott állattenyésztői is. Végleges adatokat a kiállításon elfogadott tenyészállatok számáról még csak a minőségi felülvizsgálat után lehet majd közölni, annyi azonban máris bizonyos, hogy az idei tenyészállatvásár keretei minden előző évit meg fogják haladni.

A budapesti tenyészállatvásáron előrelátható élen kereslet lesz a jó apaállatok iránt. A szükségletet növeli a törvényhatóságok és a visszacsatolt területek vásárlásainak fokozott bekapcsolódása is. Az apaállatok jelentős részének pótlásáról gazdáink a tenyészállatvásár válogatott anyagából kívánnak gondoskodni.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület közleményei

TUDNIVALÓK A TEJRENDELETÉRŐL

Tulajdon változás esetében a tejbeszolgáltatási kötelezettségnek mint a régi, mint az új tulajdonos annak az időtartamnak arányában köteles eleget tenni, ameddig a tehén tulajdonában volt. Ebben az esetben a községi eljáróság köteles megállapítani, hogy a volt tulajdonos eleget tett az őt terhelő tejbeszolgáltatási kötelezettségnek. Hátraléka a további tejtermelésből fedezendő, még akkor is, ha az eladás következtében a termelőnek csak 1 tehene maradt.

A rendelet értelmében tej helyett tejfelt vagy vaját is beszolgáltathatja a tulajdonos, de ezt csak akkor engedheti meg, ha a szállítás nehézsége miatt a tej beszolgáltatása lehetetlen vagy a szállítás aránytalanul költséges lenne.

Lehetetlen akkor a szállítás, ha pl. árvíz, hófúvás, járhatatlan út miatt az akadály előreláthatólag 60 napig le nem küzdhető. Aránytalanul költséges a szállítás abban az esetben, ha az a termelőnek literenként 4 fillért meghaladó költséget vagy a nagy távolság miatt aránytalan idővesztést okoz, vagy a tejipari vállalat a tejszállítást literenként 4 fill. nem vállalja.

A tej helyett szállítandó vajnak kg-ként legalább 80 dkg., a tejfelnek pedig literenként 16 dkg. tejsírt kell tartalmaznia.

Amint az akadályok elhárultak, a folyamatos tejszállítást a termelő köteles azonnal megkezdeni.

A rendelet értelmében beszállítandó tejet a termelés helye szerint illetékes vagy azzal közvetlen szomszédos község vagy város területén lévő, meghatározott tejiparosok valamelyikének kell beszállítani.

Ha a községben több tej átvételére jogosult üzem van, a termelő abba az üzembe köteles szállítani, ahová a fennálló kö-

rülmények között teljes tejet tud beszolgáltatni. Teljes tejszállítása esetén a termelő szabadon választhat helybeli vagy szomszédos községben lévő tejiparost.

Ha a termelő üzemet változtatt és oda szállításait megkezdte később az átvevő üzemet nem változtathatja meg.

Ha a termelés helye szerint illetékes vagy azzal szomszédos községben tejiparos nincsen, a beszolgáltatandó tej átvétele és hováfordítása tekintetében az alispán intézkedik.

A termelő a beszolgáltatandó mennyiségben felül termelt tejet vagy az abból készült terméket a tejiparosok útján bárhol, közvetlenül a fogyasztó és viszonteladó részére azonban csak a termelés helyén adhatja el. A tej vagy tejtermék értékesítésének előfeltétele azonban az, hogy a tejtermelő aránylagos beszolgáltatási kötelezettségének rendszeresen tegyen eleget. A termelő a beszolgáltatandó mennyiségben felül tejet vagy az abból készült tejterméket a termelés helyén is csak az ottlakók részére, helyi fogyasztók részére adhatja el.

A FEGYELEM ÉS A FEGYELMEZETTSÉG ELENGEDHETLEN KELLÉKE A KÖZEL-LÁTÁSNAK

A HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK BETARTÁSA KÖTELESSÉG: MAGADDAL ÉS A KÖZÖSSÉGGEL SZEMBEN

A TÜZIFA ELLÁTÁSI IGAZOLVÁNYOK KIÁLLÍTÁSI DIJÁNAK FELEMELÉSE

A földművelésügyi miniszter hiadott 151.000 számú rendeletével újonnan szabályozta a közforgalmi vasuton történő tüzifaszállítás esetében szükséges szállítási igazolvány kiállítási díját, amely az szerint, hogy a tüzifa szállítmány 5, 10, 15 vagy ennél több tonna raksúlyu kocsiiban kerül fel-

adásra, szállítmányonként 12, 24, 36, illetve 48.— pengő. Hajón és tehergépjárművön történő szállítás esetében a szállítási igazolvány díja a küldemény minden megkezdett 5 tonnájá után 12.— pengő.

A MÁV új díjszabást adott ki, amelyben a tüzifa vasuti fuvardíját vagononként 70 pengőre csökkentette azokra a távolságokra is, amelyekre eddig magasabb volt a fuvardíj. Ezen fuvardíjkorlátozás fedezetére a földművelésügyi miniszter által megállapított 10 tonnánként fizetendő 24 pengő szállítási igazolvány díjat is a MÁV szedi be.

A közellátásügyi miniszter a termelő árakat és a házhozzállítási költségeket felemelte.

A vasuti fuvardíj korlátozás a Budapestről távolabb fekvő helyeken termelt tüzifára mintegy 30 pengős vagononkénti ár emelést jelent vagyis a termelői árak a fenti emeléssel együtt a bükkfánál vagononként 55 pengővel emelkednek.

A vasuti fuvardíjak korlátozása nemcsak a távolfekvő termelések támogatását tette lehetővé, hanem azokon a helyeken ahová nagy távolságokról kellett eddig magas fuvardíjjal szállítani tüzifát, a fogyasztókra is előnyös hatással lesz.

Gyékény szőnyeg

Kender szőnyeg, gyékény szőnyeg és lábtörök nagy választékban kapható.

Posta átlében

Braun Jenő kereskedőné
ZOMBOR

A LEGKISEBB ÉS A LEGNAGYOBB MEZŐGAZDASÁGI MUNKABÉREK

A hivatalos lap június 9-iki számában közzétett 111. M. E. számú Kormányrendelet intézkedik a további rendelkezési irányadó legkisebb és legnagyobb mezőgazdasági munkabérek tárgyában.

Kimondja a rendelet, hogy az 1941. évi legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérek, amelyek az 1941. évi 8.610 M. E. számú Kormányrendelet alapján esetleg engedélyezett módosításokkal az 1942-es évre is irányadók voltak, továbbra is érvényben maradnak az 1943-évre mindaddig, amíg az illetékes vármegyei vagy városi munkabér megállapító bizottság által hozandó újabb határozat hatályba nem lép. A rendelet értelmében azonban a vármegyei és városi munkabér megállapító bizottságok az 1943. évre vonatkozóan legkisebb és legnagyobb mezőgazdasági munkabérek megállapító vagy módosító határozatot csak akkor hozhatnak, ha a földművelésügyi miniszter az Országos Gazdasági Munkabérmegállapító bizottság által az 1943. évre meg szabandó kötelező irányelveket jóváhagyta és a kötelező irányelvekre vonatkozó jóvá hagyott határozat hatályba lépett.

Bács-Bodrog vármegyében a legkisebb és a legnagyobb mezőgazdasági munkabérek rövidesen megjelennek.

A nikkelakkumulátorok használata növeli az U-hajók sebességét. Berlinből jelentik: A skandináv nikkeltermelés kiépítése következtében a német tengeralattjáró-hajók akkumulátorait, amelyek a vizalatti utak hajóerőjét szolgáltatják, átépítették most dom helyett nikkel használatnak az akkumulátorok egyik pólusaként. Az ólomakkumulátorok 16—20 tonnás nagy súlyú a víz felett megtett utak gyorsaságát jelentősen csökkentették. A nikkelakkumulátorok súlya 0.9 tizeddel kevesebb s ennél következtében nemcsak a tengeralattjáró sulyközpontja változott meg kedvezőbben, hanem a hajók víz feletti gyorsasága is megváltozott és pedig 15 csomóról 23 csomóra. (Egy csomó: 1852 méter, tehát a 2 csomóval haladó hajó óránként 42.6 kilométert fut)

Tóth golyószórós esete a vörös madárral!

Harmadik napja már, hogy minden délután pontosan három órakor motorzugás hallatszik a távolban és keletről mindannyiszor megjelenik egy tömzsi orosz repülőgép a ködös levegőben. Végigrepül az állásoknak egy-egy része felett, néha egészen alacsonyra is lemerészkedik és egy-két kisebb bombát dob, meg géppuskázik is hozzá. Tulajdonképpen semmi különösebb kárt nem tudott okozni még a vörös madár, csupán Tóth honvédet, a második szakasz golyószórósát bosszantotta rettenetesen az eset. Szerencsésje volt azonban mind a három alkalommal a vörösnek, mert mindig olyan helyeken csapott le véletlenül, ahol sem egy géppágyu, sem egy géppuska, sem egy golyószóró nem akadt hirtelen a kéznél.

„Ötven bagóba fogadjunk, hogy ha legközelebb érte jön a vörös madár — nem fog többé visszamenni” — mondotta Tóth honvéd az ebédkiosztás közben a kellemesen melegre fűtött fedezékben a raj egyik emberének. Ötven cigaretta ugyan óriási nagy tét a fronton ma, de azért Kovács honvéd állta a fogadást, noha tudta, hogy Tóth bajtársa még otthon mesterlövészki nevezést kapott.

Kikészítették az ötven cigarettát és izgatottan lesték már az egész szakasz a délutáni eseményeket. Tóth honvéd fél háromkor kissé hátrább ment a védőállás mögé egy magaslatra, két hü bajtársával, a két golyószórós kezelővel. Alaposan megolajozta a golyószórót is meg a 8 darab tárat is, amit magával vitt. Minden ötödik töltény nyomjelző volt a tárákban. A légvédelmi állványt hamarosan fel is állították és háromnegyed háromkor az egész szakasz feszülten figyelte az égboltot. Percnyi pontosság-

gal három órakor lehetett hallani egész halkán az ég alján a motorzugás foszlányait, majd nemsokára az egybeeső berregés közepette megjelent a tömzsi masina Csuda fölényesen jött — mintha csak előirták volna — éppen Tóth golyószórós álláspontja felé tartott. Egy nagy körrel elhúzott az állások felett, majd meredeken leereszkedve, megcélozta azt az állásrészt, amelyet éppen az izgatomban levő szakasz védett. Négy fosztorcsik indul ki a vörös gép orrából amint eszeveszetten lőtte a fedezékek tejet — persze eredménytelenül. Ekkor azonban Tóth golyószórós honvéd is működésbe kezdett — megvárta, amíg a masina pontosan szembe repül, hogy biztosabban találhasson. Azután megnyomta a sorozatbillentyűt és egy sűrű lövedékszóró fordult a vörös gép felé. A fénylő lövedékcikók pontosan telibetalálták a gép orrát, amelyből hamarosan egy-két kis füstbajusz pöndörödött ki. Meg akart lőgni most már, a vörös madár, de nagyon alacsonyra merészkedett le. Mire megfordult volna, már sűrű, fekete füstzástól huzott maga után, azután óriási puffanással lehatolt az állások mögötti havas tarlóra.

„Négy tár elég volt neki” — kiabálta mesziről Tóth honvéd, amint az egész szakasz szaladt, hogy a vörös repülőt maga szedhesse ki a gépből. Mire oda értek, a gépvezető kiszállt a gépből és feltartott kezekkel közeledett feléjük. Csak egy kívánsága volt — mondta a tolmács — szeretné megnézni azt a fegyvert, amelyik olyan pokoli tüzet zudított rá. Nem tagadták meg tőle ezt a kívánságot... mielőtt a foglyotáborba menne a szovjet repülő a többihez. Az ötven cigarettán pedig hárman osztoztak, Tóth golyószórós és a két kezelője...

Mozgóháboru a sivatagban

A cél nem a tér, hanem az ellenséges erők megsemmisítése

A harc mozgást jelent. Ha megbénul, a háboru vagy elfajul vagy döntetlenül elapad. Ezt már az előző világháboruban tapasztaltuk.

Harc és mozgás magától értetődő dolog a tengeren és a levegőben, ahol nem lehet megállni. Másképp van ez a földön: a harcok könnyen a földhöz tapadnak, emel-

kedései mögött megbujnak, falat emelnek és árkot ásnak maguknak. A nagy hadvezérek mindig értették a módját, hogyan kell megszabadulni a földtől. Hannibáltól és Cézártól kezdve egész Nagy Frigyesig és Napóleontól mindnyájan a támadásban tehát a mozgásban látták a harc döntő tényét és ha védelemre szorultak, azt is mo-

zogva vezették. A fegyverek tökéletesítés csak növelte a védelem értékét, de könnyen félrevezették a parancsnokot, hogy védekezve csökönnyösen ragaszkodjon bizonyos álláshoz. Az első világháboruban száz ezrek halála után kezdték csak felismerni ezt a rossz módszert, de a páncélkocsi és a repülőgép ma már végérvényesen trónra ültették a mozgó jellegű hadviselést. Bár még mindig vannak elegendően, akik csak a több vagy kevesebb tért nyereségben látják a sikert és veszteséget.

Pedig a cél nem a tér, hanem az ellenséges erők megsemmisítése.

Ezt elérni viszont nem szükséges egyetlen rohammal, mint annyiszor a hadtörténelemben vagy szemünk láttára Lengyelországban, Norvégiában, Franciaországban, a Balkánon és a keleti arcvonalon. Még olyan lángeszű hadvezérek mint Nagy Frigyes és Napoleon is megelégedtek, ha a végső győzelmet ide-oda mozgással, csapással és ellenlencsapással csikarták ki a sorstól. Gondoljunk csak Napoleon villámgyors mozdulataira 1812 telén és tavaszán a Visztula és Pregel között Fylau és Friedland előtt.

Különösen a sivatagban nem fontos, hol történik a végső döntés. Itt alig lehet szó fedezésről és álcázásról, nem kell gazdasági és kulturális értékekre vigyázni. Sokkal fontosabb, hogy az ellenfelek ne kapzkodjanak olyan görcsösen egymásba, hogy saját hadműveleti mozgásuk szabadságát is elveszítsék. Egész természetes ilyenkor kicsuszni az ellenség mellől, hogy nagyobb lélekzetvétel után új rohamra lehessen indulni. A sivatag hasonló a tengerhez, ahol szintén állandó mozgásban levő hajóhadak ütköznek össze, míg a csendes tengerészretek igazán »senki földje» maradnak. A sivatagban is ékezetekben tör előre a páncélos gépkocsi serege mint a csatahajók, könnyű harckocsi és felderítő páncélosok veszik át a cirkáló és torpedóhajók szerepét és fedezik a szárnyakat. A levegőben szintén repülőgépek segítenek és biztosítanak. De nem a gyorsaság és tüzeles ereje egyedül döntő, hanem a vezetés fordulatosága és ügyessége, amellyel az egész hadsereget előre és hátra tudja mozgatni, hogy minél több meglepetést okozzon az ellenségnek.

A páncélos csaták színjátékának legtermészetesebb színpada a sivatag, ahol hatalmas hullámzásban alakul ki a végső döntés órája. (TEK)

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(77)

XXVIII.

Leila meglepetten hallotta, hogy Weir a kezek csarnoklán várja. Ujabb soron kívüli látogatás. Weir nem engedte, hogy bármit is elmondjanak neki a történetekből. Látni akarta az arcát, ha majd meghallja az ujságot. Ami őt illeti, olyan arcot vágott, mint aki csalódott a várakozásában.

— Miért nem öltözött más ruhába? — mondta. — Utálom ezt a szürke rongyot.

— Nincs más ruhám, mint ez — felelte Leila reábulva. — Hiszen tudja.

— Azt hittem, hogy sétálunk egyet — mondta Weir könnyedén. — Olyan szépen süt a nap.

— Azt hiszi, ez jó vicc? — szölt Leila megbántva.

— És ha már átöltözik, össze is szedhetné a holmiját. Jobb lakást tudok magának.

Leila csak komoran bámult rá.

Weir nem bírta tovább. Hangosan elnevette magát, szeme felcsillant. — Hát nem érti? — Szabad! Szabad! — kiáltotta.

— Szabad? — visszhangozta értetlenül.

Weir megragadta és ide-oda lóbálta a kezét. — Mondom, hogy szabad. A kormányzó elrendelte, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon. Az írás már ott van az igazgatóságnál.

Leila megrettenve nézett rá. — Oh, Weir, de tréfáljon.

— Ébredjen fel! — kiáltotta Weir. — Szabad, mint a madár.

Leila sirva, kacagva csapta össze a kezét és Weirnek is, mialatt nevetett, könnyek csurogtak az arcán. — Micsoda szamarak vagyunk! — mondta. — Ugrálnunk kellene az örömtől és ehelyett sirunk.

— Hadd ülök le egy kicsit, amíg összeszedem magamat — szölt Leila.

Weir átkarolta a derekát és csak nézte.

— Mondja el, hogy történt? — kérte Leila.

— Mindjárt. Csak hadd fujom ki magamat.

— Nos hát, John Souter ma reggel hat órakor meghalt. Mikor látta, hogy fuccs a játéknak, agyonlőtte magát. Irásos vallomást hagyott hátra. Ezt az öreg Ádám Souternak köszönhetjük. Én már reggel kilenckor átrohantam Belvoir-ba, hol a bíróság ülészik. Savanyu képet vágta, de azért rögtön megszerkesztették az előterjesztést a kormányzóknak, hogy tévedés történt és magát szabadon kell bocsátani. Ugyanekkor elfogató parancsot adtak ki Birkett ellen. A bíróságtól visszarohantam ide. Egyenesen a kormányzóhoz. Éppen reggelizni akart, de abbahagyta, hogy kiálltassa és aláírja a szabadon bocsátó rendeletet. Megkértem, két óráig ne tegyek közhírré a dolgot és rohantam és itt vagyok.

— Még nem is reggelizett! — szölt Leila.

Weir nevetet. — Ennél fontosabbat nem tud?

— És igazán, csak fel kell öltöznöm és mehetünk?

Folytatjuk.

Otthon vette észre, hogy a zöld polingöl, melyet viselt, egy gomb leszakadt. Az inget elégette. Mikor Leilát letartóztatták, nem jelentkezett. Az volt a szándéka, hogy a háttérben marad és ha majd megkapta a pénzt, módját fogja ejteni a leány kiszabadításának. Weir közbelépése azonban elrontotta a helyzetet. Előbb vele kellett végeznie, a vétel nyelbeütésére végezt is, meg a leány miatt is. Ő csalta a jachtra Weir-t; az ő felbérelt embere volt az, ki a sheriffet megsebesítette... voltaképpen Weir-t kellett volna lelőnie, de így is jó volt, mert a gyanu Weir-re esett; végül az ő műve volt a tegnapi estélyi támadás is.

— Oldja fel a kezemet, hogy aláírhassem — mondta rendőrnök Souter, miután befejezte a vallomást. — Azaz, nem kell... megy így is.

A csendben hallani lehetett a toll sercegését, ahogy Souter leírta a nevet. — És most — fordult a rendőrhöz — nem hagyhatna magamra az apámmal?

— Sajnálom, nem tehetem — felelt a rendőr.

— Akkor hát üljön odább és ne nézzen folyton. — Egy darabig csend volt. — Apám, itt van még? — szólalt meg újra Souter gyengülő hangon.

— Itt vagyok, fiám.

Weir csendesen kimondta.

Reggel hat órakor John Souter meghalt.

A Szovjetunió mangán-érctermelése

A háboru kitörése előtt kétségtelenül a Szovjetunió volt a világ legnagyobb érc-termelő állama és a földkerekség évi 375000 tonnás össztermeléséből egymaga 162.000 tonnát szállított. E hatalmas mennyiséget majdnem teljes egészében a georgiai Csiaturi bányái szolgáltatták, évente cca. 140 ezer tonnát; a mangánércvidék egyébként a tengelycsapatok kaukázusi előnyomulása során igen veszélyeztetett helyzetbe került. Az ukrainai Nikopolje bányáiban 1890 táján mindössze évi 9000 tonnát termeltek; a cári birodalom ekkor erősen hozzájárított a magánérckitermelés fokozásához és 1900-dott felmutatni, amelyből 651.000 tonna esett Csiaturira. A világtermelés ekkor lép te át először az egymillió tonnás határt: Oroszország után India és Brazília szolgáltatták e hatalmas mennyiséghez a legtöbb mangát.

A századforduló kiemelkedő eredményei után Oroszországban visszaesés következett be; 1906-ban ismét felszökött a kitermelt mennyiség 994.000 tonnára és nagyjából tartotta is ezt a szintet a világháboru kitöréséig, amikor 907.000 tonnára ugrott az orosz termelés.

A bolsevista forradalom kitörése után mindössze 66.000 tonna lett a mangánkitermelés s ezzel egyidőben az indiai mangánbányászat is visszaesett, bár korán sem olyan mértékben mint a szovjet kitermelése. Az első forradalmi esztendő után azonban annál erőteljesebb iramban folyt a csiaturi és nikopoljei bányák kiaknázása és 1937-ben már közel hárommillió tonnát tett ki az évi eredmény. Ezidőtájt India 827.000 tonnát, Brazília 156.000 tonnát, az Arany-part pedig 417.000 tonnát szállított.

A nikopolje mangánterület kiterjedése mintegy 600 négyzetkilóméter; az itteni érc nagyrésztben pyrolusitból áll, mangántartalma cca 35 százalék. A csiaturi készletek sokkalta nagyobb érc értékűek, a területek is nagyobbak és ráadásul a kitermelés feltételei is kedvezőbbek. A Szovjetunió ezenkívül ázsiai területein is rendelkezik mangánbányákkal, amelyeknek évi kitermelése mintegy 180.000 tonnát tesz ki.

Ami az oroszországi mangánbányák növekvő hozadékát illeti, az arányban állott a hadfelszerelési ipar rohamosan szaporodó acélszükségletével; ennek megfelelően a kivitel egyre csökkent és míg a világháboru előtt még 1.2 millió tonnára rugott, 1936-ban már alig érte el a 600.000 tonnát, annak ellenére, hogy a kitermelés jóval erősebben folyt. (TEK)

SZÓRAKOZÁS

Egy gazda alaposan náspángol az udvarán egy gyereket. Miután a szomszéd nem ismeri a hóbömbölő fiút, átszól:

— Kié ez a gyerek?

— A városi sógoromé, — válaszol a gazda, — aki ideadta a fiát, hogy hadd szórakozzék kedvére.

NEM VÁRT FELELET

— Haszontalan kölyök, megmondom az apádnak, hogy züllött barátid vannak!

— Annak már mondhatja. A múlt héten elvitték a csendőrök Vácra.

FOGHUZÁS

— Tegnap kihúzták két fogamat, pedig csak egyre számítottam.

— Hogyan? Két rossz fogad volt?

— Dehogy. A fogorvos nem tudott husz pengőből visszaadni.

Apróhirdetések

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés ellenében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el hirdetéseket.

Jobbházból való, megbízható, leányt. vagy fiút KIFUTÓNAK azonnalra, felvesz Universal állatszertár Zombor. a-2950

Zongorát pianinót

a legmagasabb árban készpénzért azonnal veszek vidékről is. Címeket ár és gyártmány megjelölésével Szeitz és Jánossy céghez, Szabadka, Kossuth-utca 8. a-2955

Eladó 4 darab háztelek közel a belvároshoz. Bővebbet: Periskits István, 004 számú autótaxis Zombor. a-2959-f

Zongorát, pianinót sűrűsvennek, ár, gyártmány közlésével. STROKL. Budapest, Arena ut 9. Telefon: 22-33-70. a-Fr.

Bezdánban, Tibor Ferenc, Hadak utja 9. sz. háza szabadkézből eladó. a-2968-ack

Bezdánban, Blaskó Pálnak kocsija, lova, löszerszámok, gazdasági szerszámok eladók. a-2969-ack

Bezdánban, Csoknya Sándor háza, Hunvadi utca 12 szám alatt eladó. a-2970-ack

Bezdánban alighasznált nagybőgő eladó. Érdeklődni: Korona vendéglőben. a-2971-ack

Bezdánban, Kollár János háza Hadak utja 15 szám alatt szabadkézből eladó. a-2972-ack

Alighasznált 40 literes rézüst, hozzávaló kályhával együtt eladó. Ugyanott egy vagy két szolid nő részére butorozott szoba kiadó. Érdeklődni d. u. 3-5 között. Csihás Benő 17. a-2961-f

Vegyeskereskedés me azonnali belépéssel felveszek egy jónevű fiút tanoncnak. Baisai Voinich Istváné, Zombor, Hunvadi u. 3. a-2962-f

Munkát délutáni foglalkozásra, valamint darabszámra mosást vállalom. Címem: Haidu utca 10. a-2963-f

Kovácssegédet, fiatal jó munkást azonnalra felvesz Turkály Márton kovácsmester, Kisköszeg. a-2964-bl

Egy és kétágvas butorozott szoba kiadó. Zombor, Mátvás király utca 24. a-2965

Eladó Zomborban Thökölly ut 33 számú ház. Tulajdonosa a helyszínen található vasárnap, hétfő, kedden, vagy dr. Krämer irodájában. Deák Ferenc krt. 30. a-2966

Keresek megvételre egy jókarban levő mély gyermekkoszt. Nébl hentes, Zombor. a-2975-f

Gyakorlott szövőmunkásmestert, valamint fiatal kefékötősegédet állandó munkára alkalmazunk. Levélbeni jelentkezés: Winter kefégyár. Szeged. a-2976

Telefonszámunk 2-07

NÉPRUHÁZATI SZÖVETEK újból érkeztek olcsó árban különféle színben kaphatók 18.80 méterre

Kulai szövetek

HUCK MACA Zombor, Petőfi u. 4

BOSNYÁK JÓZSEF

könyvnyomdája
ZOMBOR
Csihás Benő 3

Ízléses és modern nyomtatványokat készít jutányos áron

Pontos kiszolgálás
TELEFON 213

Házassági poszta

Csinosnak mondott 30 éves úri nő vagyok, 154 cm. magassággal, elváltasszony. Van egy édes 9 éves fiacskám. Azonnali hozománvom nincs, de szüleim után fél millió értékű gazdaság vár rám. Csakis biztos existenciával rendelkező 30 éven felüli, komoly urak jönnek számításba. Lehet elvált. Egy gyermek nem akadály. Fényképpel, teljes címmel ellátott levelekre válaszolok. „Ki tudja mit hoz a holnap” jellegére a kiadóhivatalba. a-2973-f

Középkorú, nyuvediképes állásban levő, intelligens, jobb iparos vagyok. Házasság céljából megismerkednék jobb gazda, vagy iparos családból származó, házias, csinos 25-40 év közötti hajadonnal, gyermektelen özyev, vagy elvált asszonnyal. Teljes című leveleket „Vadregényes Mecsek” jellegével a kiadóba kérem. a-2956

Fodrásznőki Ki lenne hajlandó levelezni egy fodrászsegéddel, ki társat keres. Közös meggyezés esetén házasság lehetséges. Leveleket: Fodrászsegéd jellegével a kiadó továbbítja. a-2967-f

Ki lenne a párom? Olvan fiatalember ismeretségi keretben, aki megértő, szerető jó férfi lenne. Gazdag vagy református vallású. Falun él. Diplomások előnyben. Főleg orvoshoz szeretnék menni. Jellege: „Uri lány”. a-2976

Bezdánban élek. Al-lásom van, jól keresek. Szeretnék nőülenni. Fiatal, csinos és intelligens feleséget keresek. Nem baj, ha nem gazdag, de házias legyen. Leveleket „Bezdáni” jellegére kérek.

Magános özvegyasszony vagyok, pár ezer pengő létalappal rendelkezem. Most öttem haza 35 év után Bezdánba, de már rokonaim nincsenek. Meguntam a magános életet. Ezután keresem hozzáillő idősebb, felelős, 66-80 évig ismeretségi, kinek csak anynyi létalapja legyen mint nekem, hogy beosztva egymást támogatva, rövid, hátralevő időnként békességben leélhessük. Aki úgyérzi, hogy üzenetemen neki szól, írjon minden levélre válaszolok. „Hisz alkonvódik, mire várunk” jellegével a kiadóba.

Temerini fiatalember nőülni szeretne. Nem gazdag, de jómódu, biztos állása van. Olyan leány ismeretségi keretben, aki tisztességes és szeret falun élni. Leveleket kérem „Temerini 35” jellegére.

Magánvos, intelligens nő, kis családi házzal férjhez menne 50-60 éves, rendezett viszonyok között élő jóérzésű uriemberhez. Szíves érdeklődést a kiadóba kérek. „Ott-hort szerető” jellegére.

Gazdag, csinos, intelligens lányt szeretnék feleségül venni. Ha ilyen akad, írjon. „Biztos és boldog élet” jellegére a kiadóba.

Csinosnak mondott, 33 éves fiatalember, megértő, intelligens leány ismeretségi keretben, házasság céljából. Leveleket „A vagyon nem fontos” jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Férjhez mennék, lehetőleg állami tisztviselőhöz. Jómódu vagyok, szépen mondott, intelligens. Ha valaki ilyen feleséget keres, írjon. „Szóke” jellegére.

Mit nyújt SZEGED a délvidékieknek?

Szörmét, bundát vásároljon
Bányay szücsmestérnél, Szeged

Oroszlán utca 2. sz.

Alakítást, átdolgozást is vállal.

Finom bútorok
Kocsis Ferenc

műasztalos mester
Bútorcsarnokában

Szeged, Rudolf-tér 6 sz.
(Hid-u. sarok.) Ipartelep
Fodor-utca 23

Szegediek
kedvenc lapja

a

Délvidék

Orvosi Műszerüzem, Szeged, Oroszlán u. 6.
ct. Balogh Géza és Alexy Arthur
Művétagok, sérv és háskötők, gyógybetétek
Kórházi felszerelések.

Korcsolyát és ródlit

Müller vaskereskedésben, Zombor,

v e g y e n